

EXPUNERE DE MOTIVE

Prezenta inițiativă legislativă își propune să corecteze o situație juridică și socială care afectează demnitatea și statutul unor călugări și călugărițe care au ales să trăiască în mănăstiri și schituri, dedicându-și întreaga viață rugăciunii, austerității și slujirii spirituale a comunității.

Astfel prin inițiativa legislativă se dorește reintroducerea unei prevederi existente anterior în legislația românească, prin care personalul monahal al cultelor recunoscute era scutit de la plata contribuției la asigurările sociale de sănătate, cu condiția să nu realizeze venituri din muncă, pensii sau alte surse.

În anul 2008, prin Ordonanța de urgență nr. 197/2008 pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul sănătății, a fost introdusă litera j) la articolul 213 alineatul (2) din Legea sănătății, care stabilea că personalul monahal beneficiază de calitatea de asigurat pe baza listelor comunicate trimestrial Casei Naționale de Asigurări de Sănătate de către Ministerul Culturii și Cultelor, la propunerea unităților centrale de cult. Această reglementare recunoștea în mod explicit statutul special al monahilor și monahiilor, persoane care au renunțat la bunuri materiale și trăiesc în mănăstiri, dedicându-și viața rugăciunii și slujirii spirituale.

Ulterior, la data de 30 decembrie 2010, prin Ordonanța de urgență nr. 117/2010, litera j) a fost modificată, stabilindu-se că personalul monahal aflat în evidența Secretariatului de Stat pentru Culte beneficiază de scutirea de la plata contribuțiilor de sănătate dacă nu realizează venituri din muncă, pensie sau alte surse. Această modificare a simplificat procedura administrativă și a consolidat rolul Secretariatului de Stat pentru Culte ca autoritate responsabilă de evidența și transmiterea datelor către Casa Națională de Asigurări de Sănătate.

După modificările legislative operate ulterior, această prevedere a fost eliminată, astfel că a fost instituită obligația călugărilor și călugărițelor să urmeze procedura prevăzută pentru asistații social, ceea ce înseamnă depunerea periodică a unor dosare la primărie, anchete sociale și reînnoirea, la fiecare șase luni, a documentației care le asigură accesul la servicii medicale. Această procedură birocratică nu doar că le consumă timp și resurse, dar reprezintă o formă de umilire pentru oameni care au renunțat la bunurile materiale, alegând să trăiască în rugăciune și retragere. În practică, această situație îi plasează pe monahi în aceeași categorie cu persoanele aflate în nevoie socială, deși realitatea lor este una complet diferită.

Impactul bugetar al reintroducerii acestei scutiri este minim, având în vedere că numărul persoanelor aflate în această situație este estimat la circa 2000, iar costul anual nu depășește 5 milioane lei, sumă nesemnificativă raportat la bugetul Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate. În schimb, beneficiul social și moral este considerabil, întrucât se elimină o birocrație inutilă și se restabilește respectul față de o categorie de cetățeni care contribuie la viața spirituală a societății.

Reintroducerea în Codul fiscal a unei prevederi similare cu cea din 2008–2010 reprezintă nu doar o corectare a unei nedreptăți, ci și o formă de recunoaștere a rolului monahilor și monahiilor. Aceștia trăiesc în comunități monastice, fără venituri proprii, respectând norme canonice și legale care le interzic desfășurarea de activități economice individuale. Viața lor este consacrată rugăciunii, austerității și slujirii spirituale.

Prin urmare, modificarea art. 154 alin. (1) din Codul fiscal pentru a reinstitui scutirea de la plata contribuției la sănătate pentru personalul monahal fără venituri reprezintă o soluție justă, coerentă și temeinic fundamentată, având în vedere precedentul legislativ, impactul bugetar redus și considerentele morale și sociale ce decurg din rolul aparte al monahilor în societatea românească.

Dincolo de aspectele juridice și financiare, argumentul teologic și moral este esențial. Monahii și monahiile trăiesc izolați, în mănăstiri sau în schituri, renunțând la posesiuni materiale și dedicându-și întreaga viață rugăciunii și slujirii spirituale. Ei nu cer recompense materiale, ci doar să nu fie împovărați de obligații financiare pe care nu le pot onora și care îi obligă să se comporte asemenea unor solicitanți de ajutor social. Prin rugăciunile lor, prin viața lor austeră și prin modelul moral pe care îl oferă, aceste persoane aduc un serviciu spiritual întregii societăți. Recunoașterea acestui rol printr-o scutire explicită de la plata contribuției de sănătate nu constituie un privilegiu, ci un gest de echitate și de respect față de vocația lor.

Prin urmare, modificarea Codului fiscal pentru a introduce scutirea de la plata contribuției de sănătate pentru călugări și călugărițe fără venituri reprezintă o necesitate juridică, socială și morală. Această intervenție legislativă ar readuce echilibrul pierdut și ar oferi o soluție coerentă, respectuoasă și sustenabilă pentru o categorie specială de cetățeni care, prin viața lor, slujesc tăcut și constant întreaga comunitate.

În numele inițiatorilor,

CUȘNIR ROȘCA

Tabel inițiatori

Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea art. 154 alin. (1) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal

Nr. crt.	Nume și prenume	Semnătură
1	Străinu Cercel Adrian	
2	Cușnir Rodica	
3	Cristina Dumitrescu	
4	Niculina Stelea	
5	Daniela Ștefănescu	
6	Bareari Dorina	
7	Petre George Cezar	
8	Andrei Dârlău	
9	Orban Carmen	
10	Stroe Felix	
11	Mihai Daniela	
12	Humelnicu Marius	
13	Sandu Mircea-Ionuț	
14	Roman Marius Valentin	
15	Negoși Eugen Remus	
16	Dan Cașcaval	
17	George Cătălin Bochișleanu	
18	Onea Olga	
19	Constantinescu Rodica	
20	Cerva Nadia Gosmîna	
21	Ionel Carp	
22	Graur Cătălin	